

РЕПУБЛИКА СРПСКА

НАЦРТ

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЗАКОН
О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Бања Лука, септембар 2011. год.

ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се систем социјалне заштите, дефинишу се начела, носиоци, корисници и права корисника социјалне заштите; уређује се поступак и услови за остваривање права, дјелатност установа социјалне заштите, самостално обављање послова у области социјалне заштите, финансирање, надзор и друга питања значајна за функционисање и остваривање социјалне заштите грађана.

Члан 2.

(1) Социјална заштита је дјелатност од општег интереса за Републику Српску, (у даљем тексту Република), којом се пружа помоћ лицима када се нађу у стању социјалне потребе и предузимају потребне мјере ради спречавања настајања и отклањања последица таквог стања.

(2) Стањем социјалне потребе сматра се стање у којем је лицу неопходна помоћ у циљу савладавања социјалних и других тешкоћа и стварању услова за задовољавање основних животних потреба, а уколико се те потребе не могу задовољити у другим системима социјалне сигурности.

(3) Дјелатност социјалне заштите обухвата мјере и активности на стварању услова за остваривање заштитне функције породице, услова за самосталан живот и рад лица која се налазе у стању социјалне потребе или за њихово активирање у складу са способностима, обезбјеђивање средстава за живот материјално необезбјеђеним и за рад неспособним грађанима и другим грађанима који су у стању социјалне потребе, као и обезбјеђивање других облика социјалне заштите.

Члан 3.

(1) Права из овог закона припадају лицима, који испуњавају прописане услове без обзира на разлике у раси, боји коже, полу, језику, политичком, националном и вјерском одређењу, социјалном-економском поријеклу, мјесту рођења, инвалидности или било којем другом статусу.

(2) Установе социјалне заштите обезбјеђују равноправност у приступу и кориштењу права садржаних у овом закону и у свом дјеловању спријечавају сваки вид дискриминације, било директне или индиректне, по било ком основу.

(3) Физичка и правна лица која примјењују овај закон дужна су да поштују достојанство, личност корисника и да воде рачуна о његовом интересу.

Члан 4.

(1) Свако је дужан бринути се о задовољавању својих животних потреба и потреба лица која је по закону или по другом правном основу дужан издржавати.

(2) Свако је својим радом, приходима и имовином дужан доприносити спречавању, отклањању или ублажавању властите социјалне угрожености, као и социјалне угрожености чланова своје породице, посебно дјеце и других чланова породице који се не могу сами о себи бринути.

Члан 5.

Правна и физичка лица која пружају услуге пружиће подршку кориснику за активирање властитих потенцијала за самостално задовољавање потреба, продуктиван живот у заједници, предупређивање зависности од социјалне заштите и смањење ризика социјалне искључености.

Члан 6.

(1) Корисници права из овог закона имају право да своје потребе приоритетно задовољавају у средини у којој живе.

(2) Друштвена заједница је дужна, у складу са претходним ставом, да ради на обезбјеђивању услова и развијању услуга према потребама корисника.

Члан 7.

(1) У остваривања права из овог закона, корисник је равноправан учесник у процесу избора одлука и мјера које се предузимају у његово име, а у његовом су интересу.

Члан 8.

(1) Ради вршења послова, обезбјеђивања и остваривања права из социјалне заштите утврђених овим законом, оснивају се установе социјалне заштите.

(2) Послове из дјелатности социјалне заштите, поред усanova социјалне заштите, могу обављати предузећа, удружења грађана и грађани у складу са законом.

Члан 9.

Корисник социјалне заштите је појединац, чланови породице и породица у цјелини, који остварују права у складу са овим законом.

Члан 10.

Права у складу са овим законом реализују се новчаним давањима, социјалним услугама и другим мјерама које се пружају појединцу, члановима породице или породици у цјелини и које имају за циљ задовољавање социјалних потреба, те спречавање и рјешавање насталих социјалних проблема.

Члан 11.

(1) Права из овог закона су основна права.

(2) Јединица локалне самоуправе својом одлуком, у складу са потребама становништва, може да утврди и друга права, услове и критеријуме за остваривање тих права (у даљем текст: проширена права).

(3) Проширена права из става 2. овог члана су: персонална асистенција за лица са инвалидитетом, становање уз подршку, помоћ у збрињавању пунољетних лица након

напуштања установа или хранитељских породица, једнократне помоћи у натури, помоћ за школовање дјете из социјално угрожених породица, субвенционисање комуналних трошкова сиромашним породицама, помоћ у стамбеном збрињавању сиромашних породица, трошкови сахране корисника права из овог закона, услуге СОС телефона за кориснике (жртве породичног насиља, зависници од психо-активних материја, проблеми адолесценције и сл.) и друга права према потребама и могућностима јединица локалне самоуправе.

Члан 12.

- (1) Права из овог закона везана су за личност и не могу се преносити.
- (2) Новчана примања из овог закона не могу бити предмет обезбјеђења или принудног извршења.
- (3) Права по овом закону се остварују када су исцрпљене расположиве могућности у другим системима социјалне сигурности.

Члан 13.

Права дефинисана овим законом која се реализују пружањем услуга могу се остваривати и у партнерству јавног, невладиног и приватног сектора.

Члан 14.

- (1) Носиоци социјалне заштите у складу са овим законом су Република и јединице локалне самоуправе.
- (2) Република уређује систем социјалне заштите, доноси политике и развојне стратегије, утврђује основна права, критерије и кориснике социјалне заштите, обезбјеђује средства за реализацију права утврђених овим законом, прати стање и остваривање права, оснива и усмјерава рад установа социјалне заштите и стара се да се у оквиру економске и социјалне политике остварује оптималан развој социјалне заштите.
- (3) Јединица локалне самоуправе доноси годишњи и средњорочни програм социјалне заштите на основу анализе социјалног стања становника на свом подручју, доноси одлуку о проширеним правима и друге акте којима прописује услове за остваривање права и мјера утврђених одлуком и програмима, обезбјеђује средства за реализацију права утврђених овим законом и својим одлукама, обезбјеђује средства за обављање дјелатности социјалне заштите, оснива и стара се о раду установа социјалне заштите, врши координацију активности социјалне заштите на подручју јединице локалне самоуправе, формира радно тијело за социјалну заштиту и врши друге послове у остваривању циљева социјалне заштите.

Члан 15.

Грамматичка употреба израза мушког рода у овом закону подразумијевају равноправну употребу и израза женског рода.

II КОРИСНИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 16.

(1) Корисник права према овом закону је појединац, чланови породице или породица у цјелини који имају пребивалиште у Републици, који се налазе у стању социјалне потребе, а не могу је задовољити својим радом, приходима од имовине и кориштењем других извора.

(2) Страни држављани и чланови њихових породица, лица под међународном правном заштитом која имају дозволу за боравак у Републици, могу остварити права у складу с овим законом и међународним уговором.

(3) Лице које није обухваћено ст. 1 и 2 овог члана, а нађе се на територији Републике, може привремено остварити права из социјалне заштите под условима прописаним овим законом, ако то захтјевају посебно тешке животне околности у којима се то лице нашло.

Члан 17.

Корисник социјалне заштите је лице које се налази у стању социјалне потребе и то:

а) дијете:

- 1) без родитељског старања,
- 2) са сметњама у развоју,
- 3) чији је развој ометен породичним приликама,
- 4) жртва насиља,
- 5) жртва трговине дјецом,
- 6) са друштвено неприхватљивим понашањем,
- 7) изложено социјално ризичним понашањима,
- 8) коме је због посебних околности потребна социјална заштита.

б) пунољетно лице:

- 1) материјално необезбјеђено и за рад неспособно лице,
- 2) са инвалидитетом,
- 3) старије без породичног старања,
- 4) са друштвено негативним понашањем,
- 5) жртва злоупотребе психоактивних средстава,
- 6) жртва породичног насиља,
- 7) жртва трговине људима,
- 8) коме је због посебних околности потребна социјална заштита.

Члан 18.

Под корисницима социјалне заштите, у смислу члана 17. овог закона подразумевају се:

а) дијете:

1) које нема родитеље, које је напуштено од родитеља, чији родитељи нису у могућности да му пруже потпуно старање зато што су ограничени у вршењу родитељског права или су лишени тог права,

2) са оштећењима вида, слуха, са сметњама у гласу, говору и језику, са тјелесним оштећењима и хроничним обољењима, са менталном заосталошћу, вишеструким сметњама, или са другим сметњама које доводе до проблема у психо-моторном и чулном развоју,

3) чији родитељи због болести, смрти једног родитеља, несређених породичних односа, материјалних или других разлога нису у могућности да му обезбиједи услове за правилно васпитање, физички и психички развој,

4) коме се наноси физичка, психичка и сексуална патња или емоционална штета, као и пријетња таквим дјелима или пропуштања чињења дужне пажње, небрига и рјешавање основних потреба што га озбиљно спутава да ужива у својим правима и слободама,

5) које је врбовано, превезено, скривено, насилно транспортовано или прихваћено путем пријетње и употребе силе, обмањивањем, дрским обликом присилне отмице или другим облицима принуде или преваре, злоупотребом положаја или примања новца, а које је наведено на пристанак властитог експлоатисања,

6) које је под ризиком, чини прекршајна и кривична дјела, које се бави скитљом, просјачењем или сличним понашањем нарушава општеприхваћена друштвена правила понашања и важеће законске норме,

7) које због употребе психо-активних супстанци, негативних социјалних утицаја и емоционалних поремећаја нарушава и угрожава своје здравље и живот,

8) које се нађе у стању социјалне потребе због сиромаштва, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, отпуста из установе или других непредвидивих околности.

б) пунољетно лице:

1) које нема неопходних средстава за издржавање, неспособно је за рад и не може обезбиједити средства за живот по неком другом основу,

2) код кога се као посљедица повреде, болести или урођене мане појављује губитак или ограничавање способности вршења активности које су неопходне за свакодневни живот на начин или у обиму који се сматрају нормалним за лица истих година, пола, културе и образовања,

3) старости преко 65 година, које због трајних промјена у психо-социјалном и здравственом стању не може задовољавати основне животне потребе,

4) које се одаје беспослицењу, скитњи, просјачењу, проституцији или другом друштвено негативном понашању,

5) које је дошло у стање социјалне потребе због употребе дрога или алкохола, које дуже времена употребљава ова средства због чега има проблеме у социјалним и породичним односима, здрављу и материјалној егзистенцији,

6) коме се у породичном окружењу наноси физичка, психичка и сексуална патња или емоционална штета, као и пријетња таквим дјелима, а које се због тих околности нађе у стању социјалне потребе,

7) које је врбовано, превезено, скривено, насилно транспортовано или прихваћено путем пријетње и употребе силе, обмањивањем, дрским обликом присилне отмице или другим облицима принуде или преваре, злоупотребом положаја или примања новца, а које је наведено на пристанак властитог експлоатисања,

8) које се нађе у стању социјалне потребе због сиромаштва, дуготрајне незапослености, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, издржавања казне, отпуста из установе или других непредвидивих околности.

Члан 19.

(1) Породица, у смислу овог закона, је животна заједница родитеља, дјеце и других ближих сродника.

(2) Породицу чине брачни и ванбрачни супружници, дјеца брачна, ванбрачна, усвојена и пасторчад, као и дјеца стављена под старатељство и узета на издржавање и други сродници у међусобној обавези издржавања.

(3) Домаћинство, у смислу овог закона, је економска животна заједница у којој њени чланови заједнички привређују и учествује у трошењу заједничких прихода.

(4) Дијете у смислу овог закона је лице до навршених 18 година живота, осим лица којем је продужено родитељско право.

III ПРАВА У СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Члан 20.

(1) Права у социјалној заштити по овом закону су:

- а) новчана помоћ,
- б) додатак за помоћ и његу другог лица,
- в) подршка у оспособљавању дјеце и омладине са сметњама у развоју,
- г) смјештај у установу,
- д) збрињавање у хранитељску породицу,
- ђ) помоћ и њега у кући,
- е) дневно збрињавање,
- ж) једнократна новчана помоћ,
- з) савјетовање.

(2) Лица која су остварила право на смјештај у установу или збрињавање у хранитељску породицу а трошкови њиховог смјештаја се плаћају из средстава социјалне заштите, не могу остварити право из става 1. тач. а) и б) овог члана.

1 Новчана помоћ

Члан 21.

(1) Појединац или члан породице дужан је да обезбјеђује задовољавање основних животних потреба властитим радом, правима из рада или осигурања, приходима од имовине или других извора, помоћи сродника који су их, у складу са законом и уговором, дужни издржавати, накнадама и примањима по другим основама.

(2) Новчана помоћ служи за задовољавање основних животних потреба.

(3) Корисник новчане помоћи у складу са овим законом може бити појединац, чланови породице или поодица у цјелини.

Члан 22.

(1) Право на новчану помоћ из овог закона може остварити појединац неспособан за рад који нема властитих прихода или чији су укупни приходи за издржавање испод нивоа новчане помоћи утврђене овим законом, а који нема сроднике који су у обавези да га

издржавају у складу са Породичним законом ("Службени гласник" Републике Српске, број 54/02 и 41/08) или ако ти сродници због инвалидности и друге објективне спријечености нису у могућности и способни да га издржавају и извршавају обавезу издржавања.

(2) Право на новчану помоћ из овога закона може остварити породица у цјелини чији чланови нису способни за рад, који немају властитих прихода или чији су укупни приходи за издржавање испод нивоа новчане помоћи утврђеног овим законом, који немају вишак стамбеног простора, који немају сроднике који су их обавезни издржавати у складу са законом или ако ти сродници због инвалидности или других објективних спријечености нису у могућности и способни да их издржавају и извршавају обавезу издржавања.

(3) Величина стамбеног простора која одговара потребама појединца или породице из става 2. овог члана, поред кухиње, купатила и ходника, је једна соба по члану породице, односно двије собе за лице које остварује право на додатак за помоћ и његу другог лица.

(4) Лице који живи у заједничком домаћинству са лицима која немају законску обавезу међусобног издржавања остварује новчану помоћ као појединац из става 1. овога члана.

Члан 23.

Основица за утврђивање висине новчане помоћи у текућој години је просјечна нето плата у Републици остварена у претходној години.

Члан 24.

(1) Висина новчане помоћи утврђује се, у зависности од броја чланова породице, у проценту од основице из члана 23. овог закона и износи :

- а) за појединца 15 % од основице,
- б) за породицу са два члана 20 % од основице,
- в) за породицу са три члана 24 % од основице,
- г) за породицу са четири члана 27 % од основице,
- д) за породицу са пет и више чланова 30 % од основице.

(2) Када корисник остварује властити приход, висина новчане помоћи утврђује се као разлика између износа новчане помоћи утврђене у складу са ставом 1. овог члана и износа просјечног мјесечног прихода појединца или породице оствареног у претходна три мјесеца прије подношења захтјева.

Члан 25.

У поступку признавања права на новчану помоћ, имовина дјетета може се изузети од оптерећења или отуђења уколико је то у интересу дјетета, о чему одлучује центар за социјални рад (у даљем тексту: Центар).

Члан 26.

Изузетно, право на новчану помоћ остварује појединац који не може обезбиједити средства за сопствено издржавање, и то:

а) који тражи издржавање од лица које га је дужно издржавати док не оствари право на издржавање у складу са законом, о чему подноси доказ да је код надлежног суда покренуо поступак ради утврђивања обавезе издржавања од сродника,

- б) који нема закључен уговор о доживотном издржавању или је покренуо поступак за раскид уговора о доживотном издржавању,
- в) који не може осигурати издржавање по другом основу.

Члан 27.

(1) Право на новчану помоћ може остварити појединац, чланови породице или породица у цјелини који не испуњавају услове прописане у члану 22. овог закона због посједовања имовине под условом да су неспособни за рад и да овласте Центар да имовину или дио имовине прода или изда у закуп, односно ако власник своју имовину пренесе без накнаде, са правом располагања јединици локалне самоуправе.

(2) Лица којима је имовина сметња за остваривање права на новчану помоћ могу дати сагласност за укњижбу права хипотеке до намирења валоризованих трошкова датих по основу права на новчану помоћ.

(3) Међусобна права и обавезе из ст. 1. и 2. овог члана регулисаће се уговором закљученим између Центра и лица које преноси или даје у закуп своју имовину.

(4) Средства добијена продајом, односно издавањем у закуп имовине из става 1. овог члана воде се на посебном рачуну са кога се подмирују трошкови новчане помоћи корисника чија је имовина продана, односно дата у закуп у складу са уговором.

(5) Продаја, односно давање под закуп имовине из става 1. овог члана врши се по тржишној цијени на основу јавне лицитације.

(6) Трошкови поступка продаје или издавања у закуп подмирују се из средстава добијених продајом или закупом.

Члан 28.

Појединац или чланови породице који су остварили средства продајом имовине или су даровали своју имовину, и тиме довели себе или своју породицу у стање социјалне потребе, немају право на новчану помоћ за период за који износ помоћи одговара висини основице за плаћање пореза на промет некретнина.

Члан 29.

Корисник новчане помоћи који не може остварити право на здравствено осигурање по другом основу, остварује здравствено осигурање из буџетских средстава намјењених за остваривање овог права.

Члан 30.

(1) Корисник права на новчану помоћ дужан је у року од 15 дана пријавити Центру сваку промјену која утиче на остваривање или на висину новчане помоћи.

(2) На основу пријаве корисника, прикупљених података и утврђеног чињеничног стања, Центар ће по службеној дужности, донијети ново рјешење у складу са промијењеним околностима које утичу на остваривање и висину новчане помоћи.

(3) Корисник који оствари новчану помоћ дужан је обезбиједити тачне податке о свим својим редовним и другим приходима, некретнинама или другој имовини те омогућити Центру увид у своје приходе и имовно стање.

Члан 31.

Новчана помоћ неће се исплаћивати кориснику који се налази на издржавању казне затвора дуже од 30 дана, кориснику чије је збрињавање, у складу са овим законом, извршено на терет буџетских средстава социјалне заштите и у другим случајевима када је кориснику у потпуности обезбјеђено бесплатно становање, исхрана, одјећа и обућа.

2. Додатак за помоћ и његу другог лица

Члан 32.

(1) Право на додатак за помоћ и његу другог лица има лице старије од три године којем је због тјелесних, менталних, чулних поремећаја, изражених промјена у здравственом стању или старости, неопходна стална помоћ и њега другог лица, ако то право не може остварити по другом основу.

(2) Право на додатак за помоћ и његу другог лица може се остварити као трајно или привремено право у зависности од тога каквог су карактера потешкоће из става 1. овога члана.

Члан 33.

Додатак за помоћ и његу другог лица признаје се на основу налаза и мишљења стручне комисије .

Члан 34.

Висина додатка за помоћ и његу другог лица обрачунава се у проценту од основице просјечне нето плате остварене у Републици у претходној години и износи:

а) 20% од основице утврђене у ставу 1. овога члана, за лице које је цјелодневно и у потпуности зависно од другог лица у задовољавању основних животних и физиолошких потреба, и које није у могућности да уз употребу било којих помагала само задовољи те потребе,

б) 10 % од основице утврђене у ставу 1. овога члана, за лице којем је неопходна дјелимична помоћ другог лица у задовољавању основних животних и физиолошких потреба.

Члан 35.

Корисник додатка за помоћ и његу другог лица који не може остварити здравствено осигурање остварује здравствено осигурање из буџетских средстава намјењених за остваривање овог права.

3. Подршка у оспособљавању дјецe и омладине са сметњама у развоју

Члан 36.

(1) Право на подршку у оспособљавању дјецe и омладине са сметњама у развоју имају дјецa и омладина са физичким, менталним, чулним или комбинованим сметњама у

развоју, која су послјије завршене основне школе, а најкасније до навршене 30-те године живота, укључена у процес оспособљавања и образовања а то право не могу остварити по другом основу.

(2) Процјена потреба и усмјеравање дјецe и омладине са сметњама у развоју врши се на основу налаза и мишљења стручне комисије за процјену потреба и усмјеравања дјецe и омладине са сметњама у развоју.

(3) Састав првостепене и другостепене стручне комисије из става 2. овог члана услове за њено формирање, начин рада и критеријуме за процјену потреба и усмјеравање дјецe и омладине са сметњама у развоју утврђује Министар правилником.

Члан 37.

(1) Право на подршку у оспособљавању дјецe и омладине са сметњама у развоју остварује се у виду накнада за: трошкове смјештаја у установи или хранитељској породици и трошкове градског односно међуградског превоза у висини износа цијене мјесечне карте.

(2) Дјецe и омладини упућеној на оспособљавање ван мјеста пребивалишта, поред трошкова из става 1. овога члана, признају се трошкови превоза до мјеста пребивалишта једном мјесечно у висини стварних трошкова најниже цијене карте јавног саобаћаја.

4. Смјештај у установу

Члан 38.

(1) Смјештај у установу подразумијева збрињавање у установу социјалне заштите и у другу установу која се налази ван система социјалне заштите, а примјерена је и испуњава услове за збрињавање корисника социјалне заштите.

(2) Смјештај у установу социјалне заштите остварује се избором и упућивањем корисника у одговарајућу установу у којој се обезбјеђује становање, исхрана, одијевање, њега, помоћ, старање, васпитање и образовање, оспособљавање за привређивање, радне, културно-забавне, рекреативно-рехабилитационе активности, здравствена заштита и друге услуге.

(3) Смјештај у установу врши се на основу рјешења надлежног центра и уговора о збрињавању.

(4) Рјешење се доноси на основуведеног поступка, свеукупне процјене услова живота и стања корисника и његовог окружења, сагледавања могућности других облика збрињавања и мишљења да је збрињавање у установи најцелисходнији облик заштите, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове социјалне заштите.

(5) Уговор о смјештају закључују установа за смјештај и надлежни Центар.

(6) Смјештај у установу социјалне заштите или другу установу на терет буџетских средстава неће се признати лицу коме услуге збрињавања могу пружати чланови његове породице који су обавезни у складу са законом да га издржавају.

(7) Смјештај у установу социјалне заштите или другу установу на терет буџетских средстава може се признати и лицу које има имовину а која преставља сметњу за остваривање овог права у складу са чланом 56. овог Закона, под условима да овласти Центар да имовину или дио имовине прода или изда у закуп, односно, да власник своју имовину пренесе без накнаде, са правом располагања јединици локалне самоуправе.

(8) Лице којема је имовина сметња за остваривање права на смјештај у установу може дати сагласност за укњижбу права хипотеке до намирења валоризованих трошкова датих по основу права на збрињавање у установу.

Члан 39.

(1) Центар који упућује корисника у установу за смјештај, приликом збрињавања осигураће основну одјећу, обућу и трошкове транспорта до установе.

(2) Средства за ове трошкове биће обезбјеђена из средстава корисника, обавезника издржавања или из буџетских средстава предвиђених за социјалну заштиту.

(3) Центар обезбјеђује новчана средства за личне потребе (целарац), лицу које је без прихода.

(4) Средства за личне потребе из става 3. овога члана обезбјеђују се на мјесечном нивоу у износу од 5% од цијене смјештаја и уручују се кориснику лично.

Члан 40.

(1) Право на смјештај у установу има:

а) дијете без родитељског старања, до повратка у властиту породицу или збрињавања у породицу усвојиоца или хранитељску породицу, до завршетка редовног школовања, односно оспособљавања за самосталан живот, а најдуже шест мјесеци по завршетку редовног школовања,

б) дијете са потешкоћама у развоју које нема услова да остане у својој породици и кад је то сврсисходније ради чувања и васпитања, школовања, оспособљавања или психо-социјалне рехабилитације, док траје потреба за овим обликом заштите,

в) дијете чији је развој ометен породичним приликама до повратка у властиту породицу;

г) дијете са друштвено неприхватљивим понашањима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

д) дијете жртва насиља, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

ђ) дијете жртва трговине људима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

е) пунољетно лице са инвалидитетом и тешко хронично обољело лице, које није у могућности да самостално живи у породици због неповољних здравствених, социјалних, стамбених или породичних прилика и лица са поремећајима у понашању,

ж) старо лице које због неповољних социјалних, здравствених, стамбених и породичних прилика није у могућности да живи у породици, односно у домаћинству,

з) пунољетно лице жртва насиља, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

и) пунољетно лице жртва трговине људима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

ј) трудница и самахрани родитељ са дјететом до једне године живота дјетета коме је други родитељ умро, нестао, погинуо, извршио насиље због чега не живи заједно, којој је,

услед материјалне необезбијеђености, неријешеног стамбеног питања, поремећених породичних односа и сличних ситуација, потребно привремено збрињавање,

к) лице које се нађе у скитњи или просјачењу или му је због других оправданих разлога потребно привремено збрињавање и надзор.

(2) Збрињавање у установу престаје споразумом уговорних страна, отказом уговора, раскидом уговора, ако више не постоји разлог за коришћење тог права и смрћу корисника.

Члан 41.

Корисник који је остварио право на смјештај у установи, који не може остварити право на здравствено осигурање по другом основу, остварује здравствено осигурање из буџетских средстава намјенених за остваривање овог права.

5. Збрињавање у хранитељску породицу

Члан 42.

(1) Збрињавање у хранитељску породицу је облик збрињавања корисника у другу породицу која му обезбјеђује задовољавање основних животних потреба, брине о личности корисника и помаже му у остваривању његових права и извршавања обавеза.

(2) Право на збрињавање у хранитељску породицу има лице које, у складу са овим законом, има право на смјештај у установу.

(3) Хранитељска породица је породица са једним или више пунољетних лица која су се опредјелила да се баве услугама збрињавања дјецe или пунољетних лица, за коју је извршена процјена и оспособљавање за хранитељство, која испуњава прописане услове и остварује накнаду за своје пружене услуге.

(4) Приликом избора породице у коју се корисник збрињава, Центар који врши збрињавање, руководиће се нарочито личним својствима корисника и чланова породице у коју се врши збрињавање, стамбеним и другим могућностима породице и потребама корисника.

(5) У хранитељску породицу може се збринуту највише троје дјецe, односно двоје дјецe са инвалидитетом, с тим да укупан број дјецe која живе у породици хранитеља, рачунајући и дјецу хранитеља, не може бити већи од петоро дјецe.

(6) Изузетно од става 5. овог члана, када је то у интересу дјецe, када се ради о породици сродника, када се збрињавају браћа и сестре, у хранитељску породицу може бити збринуту више дјецe.

(7) У хранитељску породицу могу се збринуту највише три пунољетна лица.

Члан 43.

Корисник се не може збринуту у породицу:

а) у којој је неко од чланова породице лишен родитељског права или пословне способности,

б) у којој су поремећени породични односи,

в) у којој неко од чланова породице има друштвено неприхватљиво понашање,

г) у којој би, због болести члана породице, било угрожено здравље корисника и остваривање сврхе збрињавања.

Члан 44.

(1) Међусобни односи Центра који упућује корисника и хранитељске породице у којој се збрињава уређује се уговором на основу рјешења о збрињавању, које доноси надлежни Центар.

(2) Хранитељ има право на накнаду за рад и накнаду за трошкове издржавања корисника.

(3) Центар који упућује корисника у хранитељску породицу приликом збрињавања обезбједиће му основну одјећу, обућу и трошкове превоза до те породице.

(4) Средства за трошкове из ст. 2. и 3. овог члана, обезбјеђују се из средстава корисника, обавезника издржавања или из буџетских средстава предвиђених за социјалну заштиту.

(5) Збрињавање у хранитељску породицу престаје: споразумом уговорних страна, отказом уговора, раскидом уговора, ако више не постоји разлог за коришћење тог права, смрћу корисника и смрћу члана породице који је закључио уговор о хранитељству.

Члан 45.

Корисник који је остварио право на збрињавање у хранитељску породицу, а који не остварује право на здравствену осигурање по другом основу, остварује здравствено осигурање из буџетских средстава намјењених за остваривање овог права.

Члан 46.

(1) Хранитељство се обезбјеђује у властитом простору хранитеља, корисника или другим објектима који су посебно изграђени или прилагођени за ту намјену.

(2) Ближе услове, начин и поступак добијања статуса хранитељске породице, врсте и облик збрињавања у хранитељској породици, начин провођења надзора над радом хранитеља, критеријуме за обрачун накнада за рад хранитеља и издржавања и престанак хранитељства прописује Министар правилником.

6. Помоћ и њега у кући

Члан 47.

(1) Право на помоћ и његу у кући обезбјеђује се старом изнемоглom лицу, тешко обољелом лицу и другом лицу, које није у стању да се о себи стара.

(2) Помоћ и њега у кући лицима из става 1. овог члана обезбјеђује се из буџетских средстава ако:

- а) лице нема могућности да помоћ и његу у кући обезбједи властитим средствима и средствима сродника који је у обавези издржавања у складу са законом,
- б) лице није закључило уговор о доживотном издржавању и уговор о поклону,
- в) укупни приходи корисника по свим основама не прелазе износ од 50% основице из члана 23. овог закона.

Члан 48.

Помоћ и нега у кући обухвата обављање кућних послова, одржавање личне хигијене, набавку хране и организовање исхране и задовољавање других свакодневних потреба.

Члан 49.

Помоћ и негу у кући може пружати установа социјалне заштите, удружење грађана, вјерска заједница, правно и физичко лице, који испуњавају услове за реализацију овог права.

Члан 50.

Врсте услуга, ближе услове у вези остваривања овог права као и учешће корисника и његовог сродника обавезног на издржавање у трошковима помоћи и неге у кући прописује Министар правилником.

7. Дневно збрињавање

Члан 51.

(1) Право на дневно збрињавање обухвата различите врсте организованих дневних услуга и боравака изван властите породице кроз које се обезбјеђују исхрана, нега, чување, брига о здрављу, васпитању и образовању, психосоцијална рехабилитација, радна окупација и друге услуге.

(2) Дневно збрињавање се може обављати у другој породици, установи социјалне заштите, засебним центрима или дневним боравцима које организују и пружају јавне установе, удружења грађана, вјерске заједнице, физичка и правна лица.

Члан 52.

Право на дневно збрињавање има дијете и пунољетно лице које има право на збрињавање у установу или хранитељску породицу и друго лице које због својих психосоцијалних тешкоћа и других неповољних животних околности има потребу за овим обликом заштите, а на основу рјешења Центра.

Члан 53.

Начин контроле над вршењем услуга дневног збрињавања, учешће у трошковима дневног збрињавања корисника и његових сродника обавезних за издржавање прописује Министар правилником.

8. Једнократна новчана помоћ

Члан 54.

(1) Право на једнократну новчану помоћ обезбјеђује се појединцу, члановима породице или породици у цјелини, који се тренутно нађе у стању социјалне потребе због околности из члана 18. тач. а). подтачка 8) и тач.б). подтачка 8) овог закона.

(2) Износ једнократне помоћи из става 1. овог члана на годишњем нивоу не може бити већи од тромјесечног износа новчане помоћи за кориснике из члана 24. овог закона, а према броју чланова породице.

(3) Изузетно, директор установе, због посебних околности, може одобрити једнократну новчану помоћ у већем износу од износа утврђеног у ставу 2. овог члана, с тим да не смије бити већи од троструког износа из наведеног става.

9. Савјетовање

Члан 55.

(1) Право на савјетовање је системска и програмирана стручна помоћ која се реализује методама социјалног рада и других друштвено-хуманистичких наука, а чија је сврха помоћ појединцу, члановима породице или породици у цјелини у развијању, допуњавању, очувању и побољшању властитих социјалних могућности, а у случају болести, старости, инвалидности, незапослености, смрти блиских особа, проблема у васпитању дјеце и у односима родитеља и дјеце, проблема ризичних понашања дјеце и омладине, проблема брачних и ванбрачних односа, закључењу брака, насиља у породици, укључивања у свакодневни живот након дужег боравка у институцијама, остваривања појединих социјалних права, те у другим неповољним социјалним околностима и кризним ситуацијама.

(2) Остваривање права на савјетовање за корисника је бесплатно и проводи се на основу процјене свеукупних потреба и индивидуалног плана.

(3) Упуство за остваривање права на савјетовање доноси Министар.

IV УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 56.

Права из социјалне заштите може остварити лице под условима :

а) да има пребивалиште на подручју јединице локалне самоуправе у којој тражи остваривање права, осим за лица која су се нашао у посебним околностима из члана 18. тачка а) подтачка 8) и тачка б). подтачка 8) овог закона и страни држављани који легално бораве у Републици,

б) да је неспособно за рад у случајевима гдје је то предвиђено овим законом,

в) да нема имовине или, ако је има, да није довољна за издржавање,

г) да нема лица која су по Породичном закону обавезна да га издржавају или, а ако их има, да нису у могућности и способности да извршавају обавезу издржавања,

д) да предвиђено право не остварују у другим системима социјалне сигурности,

ђ) да се због материјалног, социјалног и психо-социјалног стања нађе у стању социјалне угрожености,

Члан 57.

(1) Под лицем неспособним за рад, у смислу овог закона, подразумијева се:

а) лице старије од 65 година живота,

б) жена за вријеме трудноће, порођаја и послије порођаја у трајању предвиђеном по прописима из радних односа,

в) дијете до навршене 15-те године живота, односно до завршетка редовног образовања,

г) лице са трајним оштећењима код кога је стручна комисија утврдила неспособност за рад.

Члан 58.

(1) Неспособност за рад из члана 22. став 1. и утврђивање функционалног стања корисника из члана 33. врши стручна комисија за утврђивање способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите, (у даљем тексту: стручна комисија).

(2) Јединица локалне самоуправе именује првостепену стручну комисију и одређује накнаду за њен рад.

(3) Министар именује другостепену стручну комисију и одређује накнаду за њен рад.

(4) Састав првостепене и другостепене стручне комисије, услове за њено формирање, начин рада и критеријуме за оцјену из става 1. овог члана утврђује Министар правилником.

Члан 59.

(1) За појединца, односно чланове породице, који је неспособан за рад и има сродника са којим не живи у породици, а који је у складу са законом дужан да учествује у његовом издржавању, код утврђивања права из овог закона, претходно ће се утврдити могућност, способност и обавеза сродника да му пружи издржавање уколико та обавеза није утврђена правоснажном судском одлуком.

(2) Могућност издржавања утврђује се према приходима сродника обавезног да обезбјеђује издржавање, при чему се узимају у обзир његове породичне прилике и способности које могу бити од утицаја на утврђивање те могућности.

(3) Обавеза издржавања између сродника одређује се у складу са Породичним законом.

(4) Центар рјешењем утврђује износ који је сродник, по основу учешћа у издржавању, у обавези да обезбиди лицу неспособном за рад у случајевима гдје то није утврђено судском одлуком.

Члан 60.

(1) За остваривање права и обавеза по основу овог закона узимају се примања појединца и свих чланова породице као и укупни приходи породице и то:

а) мјесечна лична примања без пореза и доприноса обрачуната као просјечно примање остварено у задња три мјесеца који претходе мјесецу у коме је поднијет захтјев, односно, у висини просјечних личних примања остварених у једном мјесецу или просјек остварен у два мјесеца ако нема прихода за сва три мјесеца.

б) приходи од пољопривредне дјелатности у висини катастарског прихода у предходној години који остварују власник, плодуживалац или непосредни корисник,

в) приходи од издавања у закуп непокретне или покретне имовине,

г) приходи од других имовинских права, ако се на те приходе плаћају порези,

д) приходи од издржавања по основу сродства и других правних основа,

ђ) приходи од нерегистроване дјелатности при чему се могу узети у обзир и могућности стицања већих прихода од приказаних, у просјечном мјесечном износу, остварени у три мјесеца који претходе мјесецу у коме је поднијет захтјев, а на основу налаза и мишљења Центра који рјешава о праву,

е) приходи који се могу стећи на основу вишка имовине (покретне и непокретне имовине),

ж) приходи лица која обављају дјелатност, гдје се као приход узима доходак од самосталне дјелатности у претходној години у складу са Законом о порезу на доходак (Службени гласник Републике Српске“, број 91/06, 128/06, 120/08),

(2) За лица у радном односу приходи из радног односа узимају се у оствареном нето износу, а најмање у висини минималне плате.

(3) Као приход у смислу става 1. тач. б) и в) овог члана узима се износ који служи као основица за обрачунавање пореза и доприноса у текућој години.

(4) Приходи који се исказују као годишњи приход узимају се у висини просјечног мјесечног износа.

Члан 61.

(1) Као приходи сматрају се улози дати на штедњу, камате, готов новац, хартије од вриједности и вриједност отуђене имовине, осим у случајевима када се имовина отуђује ради обезбјеђивања трошкова лијечења и социјалог збрињавања појединаца, односно чланова породице.

(2) У случају отуђења непокретне или покретне имовине као приход узима се тржишна вриједност отуђене имовине у моменту рјешавања о праву из овог закона.

Члан 62.

(1) Центар који рјешава о правима из социјалне заштите преиспитује услове за коришћење права на које утиче имовинско стање до петог мјесеца текуће године, а на основу прихода оствареног у претходној години.

(2) За остала права провјера услова се врши једном годишње, а према плану центра.

(3) У поступку преиспитивања услова за остваривање права из социјалне заштите ново рјешење се доноси уколико је дошло до промјена које су од утицаја на даље кориштење права.

Члан 63.

(1) Трошкове збрињавања, односно дио трошкова у установи која пружа услуге смјештаја и хранитељској породици, сноси корисник заштите, родитељ, односно сродник који је дужан да издржава корисника, надлежни орган или друга организација и лица која су преузела плаћање трошкова.

(2) Корисник учествује у трошковима свим својим приходима и примањима, умањеним за износ средстава за личне потребе.

(3) Критеријуме и мјерила за утврђивање износа из члана 59. став 4. овог закона за учешће родитеља, односно сродника у трошковима смјештаја у установу социјалне заштите и хранитељску породицу и за одређивање износа средстава за личне потребе прописује Министар правилником.

Члан 64.

(1) Центар има право на надокнаду средстава исплаћених на име остварених права из овог закона од лица која су по закону дужна да учествују у издржавању корисника, као и од корисника социјалне заштите у случају да отуђи непокретну имовину, изузев код остваривања права на додатак за помоћ и његу другог лица.

(2) У случају смрти корисника социјалне заштите, центар има право да из његове оставинске масе наплати ревалоризовани износ исплаћен на име остварених права из става 1. овог члана.

(3) Центар на основу рјешења о признавању права на новчану помоћ, збрињавања у установу или збрињавања у хранитељску породицу пунољетних лица, дужан је покренути поступак забиљежбе потраживања на непокретностима или дијелу непокретности у власништву корисника социјалне заштите.

(4) Трошкови покретања и вођења овог поступка финансирају се из буџетских средстава јединица локалне самоуправе намјењених за права из социјалне заштите .

V ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 65.

(1) По захтјеву за остваривање права из овог закона у првом степену рјешење доноси надлежни Центар на чијем подручју подносилац захтјева има пребивалиште, односно дозволу за боравак странаца.

(2) У случају да се мјесна надлежност не може одредити према одредбама става 1. овога члана, она се одређује према мјесту гдје је настао повод за вођење поступка.

Члан 66.

(1) Поступак за остваривање права из овог закона води се по одредбама Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02, 87/07 и 50/10) ако овим законом није друкчије одређено.

(2) Поступак за остваривање права из овог закона мора бити вођен тако да обезбиједи повјерљивост података, поштовање личног интегритета и достојанства корисника.

(3) У поступку остваривања права у социјалној заштити примјењују се методе стручног социјалног, педагошког, психолошког и другог стручног рада.

Члан 67.

(1) Поступак за остваривање права из овог закона покреће се на захтјев лица, односно његовог законског заступника, староца или по службеној дужности.

(2) Надлежни орган дужан је покренути поступак по службеној дужности за остваривање права из овог закона, поводом иницијативе грађана или овлашћених органа и других правних и физичких лица, ако утврди или сазна да је с обзиром на постојеће чињенично стање, потребно покренути поступак за остваривање права из овог закона.

(3) Захтјев за остваривање права из овог закона подноси се на прописаном обрасцу чију садржину прописује Министар.

Члан 68.

(1) Лицу које се нађе на подручју јединице локалне самоуправе у којој нема пребивалиште, а у стању је тренутне и изузетно тешке животне ситуације која захтијева неодложно обезбјеђење неког од права из овог закона, градски односно општински Центар је дужан пружити одговарајући облик заштите.

(2) Центар, на чији је терет пружена помоћ из става 1. овог члана има право на накнаду трошкова од Центра који је мјесно надлежан за корисника.

Члан 69.

(1) Мјесна надлежност за дијете одређује се према пребивалишту родитеља или старатеља, односно према мјесту настанка повода за вођење поступка.

(2) За дијете чији родитељи не живе заједно мјесна надлежност се одређује према пребивалишту родитеља коме је дијете повјерено на заштиту и васпитање, односно према пребивалишту родитеља код кога се дијете налази.

(3) Ако ни један од родитеља дјетета није познат или ако није познато његово пребивалиште, поступак води Центар на чијем подручју се дијете затекло.

Члан 70.

(1) Мјесна надлежност се не мијења збрињавањем лица у установу или хранитељску породицу.

(2) Ако се измјене околности на основу којих је по овом закону била одређена мјесна надлежност, поступак наставља надлежни Центар.

(3) Ако по окончању поступка корисник коме је признато право промијени пребивалиште, Центар је дужан да у року од 15 дана спíše предмета о признатом праву достави надлежном Центру новог мјеста пребивалишта корисника, који је у обавези да у року од мјесец дана од дана добијања списка донесе ново рјешење о праву корисника.

(4) До окончања поступка из става 3. овог члана Центар који је признао право прије наступања промјене, обезбједиће извршење тог права.

(5) О сукобу мјесне надлежности између Центара рјешава Министар.

Члан 71.

Када се као корисник права из овог закона појављује породица за носиоца права се одређује пунољетни члан породице, домаћинства за којег се утврди да ће на најбољи начин располагати оствареним правима.

Члан 72.

О жалби против рјешења првостепеног органа рјешава Министар.

Члан 73.

(1) Права на новчану помоћ и додатак за помоћ и његу другог лица припада кориснику од првог дана наредног мјесеца од дана подношења захтјева, односно покретања поступка по службеној дужности.

(2) Права на помоћ у оспособљавању и образовању дјете и омладине са сметњама у развоју, збрињавање у установу, збрињавање у хранитељску породицу, помоћ и његу у кући, дневно збрињавање, једнократну новчану помоћ и савјетовање припада од дана признавања права.

(3) Жалба на рјешење о признатом праву не одлаже његово извршење.

(4) Право из социјалне заштите траје док постоје услови прописани за стицање и кориштење тог права.

(5) Права из става 1. овог члана престају првог дана наредног мјесеца од настанка околности за престанак права, а права из става 2. овог члана престају даном настанка околности за престанак права.

Члан 74.

(1) Корисник права из овог закона, односно његов законски заступник или старалац дужан је да надлежном Центру пријави сваку промјену која је од утицаја на признато право и утврђену обавезу у року од 15 дана од дана настале промјене.

(2) Све промјене које су од утицаја на коришћење права и утврђених обавеза по овом закону узимају се у обзир од првог дана наредног мјесеца по њиховом наступању.

Члан 75.

(1) Приликом рјешавања о захтјеву корисника за признавање права из овог закона Центар је дужан да одлучи о захтјеву и да сагледа укупно стање социјалне угрожености и потреба појединца и породице, те утврди и друга права са којима се на најцјелисходнији начин потребе могу задовољити.

(2) Центар је дужан у току поступка за остваривање права из система социјалне заштите израдити индивидуални план мјера и активности у третману и утврдити сврху која се њиме жели постићи, те предузети потребне активности да се лице са тешкоћама оспособи за бригу о себи и члановима породице.

(3) При доношењу плана Центар сарађује са лицем које се обратило за помоћ и члановима његове породице.

Члан 76.

(1) Надлежни орган јединице локалне самоуправе за социјалну заштиту врши једном годишње ревизију рјешења о признатим правима из члана 20. став 1. овог закона.

(2) Ревизија не одлаже извршење рјешења.

Члан 77.

О извршеној ревизији овлашћено лице надлежног органа сачињава записник.

Члан 78.

(1) О корисницима права из овог закона и пруженим услугама води се јединствена евиденција.

(2) Установе социјалне заштите воде евиденцију о оствареним правима и корисницима према полној, старосној, етничкој, вјерској, социјалној припадности и према другим критеријима за које се утврди да су неопходни,

(3) Евиденција о корисницима, њиховим правима и пруженим услугама се обезбјеђује и чува као професионална тајна од стране лица којима је доступна због природе њиховог посла.

(4) Подаци из евиденције не смију се давати другим лицима или у јавност на начин који би омогућио откривање идентитета корисника.

(5) Министар упутством прописује садржај и начин вођења евиденције и документације корисника, права, мјера и услуга социјалне заштите и вођење јединствене базе података.

Члан 79.

(1) Стручни радници и стручни сарадници који обављају послове у установи дужни су као професионалну тајну чувати податке о материјалној и социјалној угрожености појединца или породице, као и о узроцима, околностима и посљедицама тог стања.

(2) Стручног радника или сарадника може разријешити надлежни орган дужности чувања професионалне тајне, суд, корисник или његов законски заслупник и то у случају оправданог интереса за корисника или заштите ширег друштвеног интереса.

VI УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 80.

(1) Остваривање права на социјалну заштиту утврђених овим законом, врше установе социјалне заштите.

(2) Установу социјалне заштите може основати Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), јединица локалне самоуправе, правно и физичко лице у складу са Законом о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске" број 68/07).

(3) Актом о оснивању уређују се права и обавезе оснивача и установе.

(4) Врста, број и распоред установа социјалне заштите, чији је оснивач Влада Републике Српске, утврђује се Планом мрежа установа које доноси Влада.

Члан 81.

Установе социјалне заштите које се оснивају у складу са овим законом су:

- а) завод за социјалну заштиту,
- б) центар за социјални рад,
- в) установа социјалне заштите за смјештај,
- г) установа социјалне заштите за дневно збрињавање и услуге,
- д) центар за помоћ и његу у кући,
- ђ) геронтолошки центар,
- е) центар за социјалну рехабилитацију лица са инвалидитетом,
- ж) центар за васпитање дјеце и омладине
- з) центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју
- и) прихватилиште,
- ј) савјетовалиште.

Члан 82.

(1) За оснивање установе социјалне заштите потребно је испунити услови у погледу простора, опреме и потребног броја стручних и других радника.

(2) Министар доноси правилник о условима за почетак рада установе социјалне заштите.

(3) Министар рјешењем утврђује испуњеност услова за оснивање установе социјалне заштите и висину трошкова за поступак утврђивања испуњености услова.

(4) Рјешењем Министра из става 3. овога члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

(5) Трошкови поступка утврђивања услова сноси подносилац захтјева, који чине приход буџета Републике.

(6) На основу одлуке о оснивању и рјешења из става 3. овог члана, установа социјалне заштите се уписује у судски регистар, чиме стиче својство правног лица и услове за почетак рада .

Члан 83.

(1) На основу рјешења о испуњености услова за почетак рада установа социјалне заштите се уписује и у Регистар установа социјалне заштите, које води Министарство.

(2) Министар правилником прописује садржај и начин вођења Регистра установа социјалне заштите.

Члан 84.

(1) Установа социјалне заштите за смјештај корисника обавезна је да прими корисника ако располаже слободним мјестом и ако корисник испуњава услове прописане за пријем у установу, утврђене овим законом и другим прописима.

(2) Пријем корисника у установу социјалне заштите за смјештај врши се на основу рјешења Центра или на основу уговора закљученог са корисником који сам сноси трошкове смјештаја.

(3) Установа социјалне заштите за смјештај не може отпустити корисника прије него што предузме све мјере утврђене уговором о смјештају корисника.

(4) Прије него што отпусти корисника установа за смјештај корисника дужна је да размотри, заједно са другом страном потписницом уговора о смјештају, могућности примјене других облика социјалне заштите корисника.

Члан 85.

Установе социјалне заштите у обављању своје дјелатности сарађују са корисником, породицом, грађанима, установама у области здравства, васпитања, образовања, оспособљавања и рехабилитације, удружењума грађана, хуманитарним организацијама, предузећима, вјерским организацијама, фондацијама и другим организацијама и установама.

Члан 86.

(1) У процесу оснивања, управљања, руковођења, надзора и укидања установа социјалне заштите примјењују се одредбе овог закона и Закона о систему јавних служби као и других прописа којима се регулише ова област.

(2) Органи управљања у установама социјалне заштите су директор и управни одбор.

(3) Установе социјалне заштите могу вршити промјену своје дјелатности само уз сагласност оснивача.

Члан 87.

(1) Установом социјалне заштите руководи директор којег именује и разрјешава оснивач.

(2) Директор установе социјалне заштите именује се на период од четири године из реда стручних радника из члана 90. овог закона, високе стручне спреме са радним

искуством у струци од најмање пет године и са положеним стручним испитом за рад у управи или стручним испитом за рад у социјалној заштити.

(3) У установама за смјештај корисника за директора могу бити именована, поред стручних радника, и лица која имају високу стручну спрему економских и менаџерских усмјерења.

(4) За именовање директора Центра неопходно је прибављање претходне сагласности Министра.

Члан 88.

(1) Управни одбор установе именује и разрјешава оснивач.

(2) Састав и број чланова управног одбора утврђује се законом, актом о оснивању и другим прописима.

Члан 89.

Установа социјалне заштите подноси извјештај о своме раду надлежном органу према одредбама Закона о систему јавних служби.

Члан 90.

Послове социјалне заштите у установама социјалне заштите обављају стручни радници и радници на осталим пословима социјалне заштите.

Члан 91.

(1) Стручни радници према овом закону су лица која су стекла образовање првог циклуса у трајању најмање три, а највише четири године и вреднују се са најмање 180, односно 240 бодова, односно да имају стручну спрему стечену према Закону о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", број: 73/10), одговарајућег усмјерења, а који непосредно раде са корисницима на пружању социјалних услуга.

(2) Стручни радници у центру су радници слједећих занимања: дипл. социјални радник, дипл. правник, дипл. психолог, дипл. социолог, дипл. педагог и дипл. специјални едукатор и рехабилитатор (дипл. дефектолог).

(3) Стручни радници запослени у установама за смјештај корисника, поред занимања из става 2. овог члана, су и запослени који су завршили одговарајућа педагошка и здравствена усмјерења.

(4) Стручни радници запослени у установама социјалне заштите полажу стручни испит за рад у области социјалне заштите.

Члан 92.

Радници на осталим пословима социјалне заштите према овом закону су лица која имају законом признато образовање а који су ангажовани на пословима подршке корисницима, његовања, непосредне помоћи, збрињавања и васпитања корисника у установама из члана 81. т. в). до и).

Члан 93.

Услове и начин обављања приправничког стажа и програм полагања стручног испита за рад у области социјалне заштите прописује Министар посебним правилником.

Члан 94.

Поједини послови у социјалној заштити се могу обављати добровољно (волонтерски рад) под надзором стручних радника.

Члан 95.

Стручни радници и радници на осталим пословима социјалне заштите имају право и обавезу да се стручно усавршавају ради унапређивања обављања дјелатности.

Члан 96.

(1) Установе социјалне заштите су дужне обезбиједити услове за увођење супервизије стручним радницима и радницима на осталим пословима социјалне заштите којом се обезбјеђује организована и континуирана стручна подршка у циљу квалитетнијег и професионалнијег обављања послова и пружања услуга корисницима.

(2) Послове супервизије обављају образовани супервизори који су звање супервизора стекли у верификованим процесима образовања од стране надлежних образовних институција.

(3) Услове и начин обављања супервизије у установама социјалне заштите прописује Министар посебним правилником.

Члан 97.

На поступак закључивања уговора о раду са стручним и осталим радницима, радно вријеме, одмор и одсуства, плате и накнаде по основу рада, заштита права из радног односа, рјешавање спорова између радника и установе, учешће радника и синдиката у заштити права радника, престанак уговора о раду, и друга права и обавезе које настају по основу радног односа примјењује се Закон о раду, Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број:55/07) и колективни уговори.

Члан 98.

(1) Уколико се у установи социјалне заштите организује штрајк мора се обезбиједити, у зависности од дјелатности, несметано и континуирано обављање следећих послова:

а) редовна исплата новчаних примања корисника,

б) смјештај, исхрана и здравствена заштита корисника смјештених у социјалне установе,

в) дневни боравак, исхрана и нега у оквиру помоћи у кући.

(2) Министар посебним актом утврђује послове и задатке из става 1. овог члана који морају да се обављају за вријеме трајања штрајка, као и начин и услове за обављање тих послова и задатака.

1. Завод за социјалну заштиту

Члан 99.

(1) Влада оснива Завод за социјалну заштиту, као развојну установу, ради праћења, унапређивања, планирања, подстицања развоја и обављања истраживачких и стручних послова у области социјалне заштите,

(2) Завод за социјалну заштиту:

- а) прати и проучава социјалне појаве и проблеме, израђује анализе и извјештаје о стању у области социјалне заштите и предлаже мјере за унапређење социјалне заштите,
- б) прати и проучава рад и организацију установа социјалне заштите, стара се о унапређењу њиховог рада и пружа стручну помоћ,
- в) развија стандарде, критерије и нормативе за обављање стручних послова у области социјалне заштите,
- г) обавља стручне послове који се односе на развој, праћење и осигурање квалитета рада запослених у социјалној заштити,
- д) предлаже план усавршавања кадрова с планом приоритетних програма обуке у социјалној заштити министарству надлежном за социјалну заштиту,
- ђ) унапређује базе података од значаја за систем социјалне заштите,
- е) планира и проводи полагање стручних испита запослених у установама социјалне заштите,
- ж) организује усавршавање стручних радника,
- з) прати примјену стандарда услуга социјалног рада и социјалне заштите,
- и) израђује за потребе државних органа или установа стручне елаборате и на њихов захтјев даје стручно мишљење о појединим питањима из области социјалне заштите и социјалне политике,
- ј) проводи истраживања у области социјалне заштите,
- к) објављује резултате свога рада, податаке и публикације из оквира своје дјелатности,
- л) сачињава и публикује монографије, часописе и зборнике радова, стручне приручнике, водиче, информаторе, студије и примјере добре праксе,
- љ) иницира, учествује и организује научне и стручне скупове и сарађује са домаћим и међународним организацијама,
- м) врши и друге послове одређене другим прописима и статутом.

(3) Средства за рад Завода за социјалну заштиту обезбјеђују се из средстава буџета Републике и других извора по основу обављања дјелатности.

2. Центар за социјални рад

Члан 100.

(1) Центар је установа социјалне заштите коју оснива јединица локалне самоуправе.

(2) Јединице локалне самоуправе могу основати заједнички центар у складу са Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", бр:101/04, 42/05 и 118/05).

(3) Када јединице локалне самоуправе оснивају заједнички центар, оснивачким актом утврђује се која јединица именује органе и уређује друга питања везана за рад заједничког центра, у складу са законом.

Члан 101.

(1) У провођењу дјелатности социјалне заштите и социјалног рада, центар врши јавна овлашћења:

- а) пружа прву стручну помоћ грађанима,
- б) рјешава у првом степену о остваривању права утврђених овим законом и одлукама о проширеним правима у општинама,
- в) рјешава у првом степену о остваривању права из области дјечије заштите,
- г) рјешава у првом степену о остваривању права из области породично-правне заштите и старатељства,
- д) ради на провођењу мјера кривично правне заштите малолетних лица,
- ђ) пружа социјалне услуге у поступку рјешавања о правима из области социјалне заштите,
- е) врши надзор над хранитељским породицама,
- ж) води евиденцију и документацију о правима, пруженим услугама и предузетим мјерама у оквиру своје дјелатности и издаје увјерења на основу евиденције,
- з) врши исплату новчаних права утврђених овим законом и другим прописима и општим актима.

(2) Поред послова из става 1. овог члана, Центар обавља и стручне послове у провођењу социјалне заштите и социјалног рада, породичне и дјечије заштите, и то:

- а) открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите,
- б) предлаже и предузима мјере у рјешавању социјалних потреба грађана и прати њихово извршење,
- в) предлаже мјере за унапређивање социјалне заштите и планирање развоја система социјалне заштите у локалним заједницама, организује и проводи одговарајуће облике социјалне и дјечије заштите и непосредно пружа социјалне услуге,
- г) прати стање у области дјечије и породично правне заштите, покреће иницијативе и предлаже мјере за унапређење система дјечије и породичне заштите,
- д) развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема,
- ђ) пружа дијагностичке услуге, проводи одговарајући третман, савјетодавне, терапијске услуге и стручну помоћ корисницима,
- е) подстиче, организује и координира професионални и добровољни рад у области социјалне заштите,
- ж) ради на развоју разноврсних модела збрињавања корисника у заједници и социјалних услуга у складу са потребама корисника, развија социјални рад у заједници,
- з) подстиче и развија самопомоћ, добровољни рад, међуљудску солидарност, добротворне и хуманитарне дјелатности,
- и) обавља послове савјетовалишта за проблеме брака и породице, васпитања дјеце, усвојења, односа родитеља и дјеце,
- ј) обавља аналитичко - истраживачке послове и
- к) врши и друге послове утврђене законом и одлукама јединица локалне самоуправе

Члан 102.

(1) Центар своју дјелатност обавља примјењујући савремена стручна и научна знања, важеће законске и друге прописе, користећи методе социјалног и другог стручног рада.

(2) Стручни рад Центра заснива се на примјени метода тимског рада.

Члан 103.

У обављању дјелатности из члана 100. овог закона Центар сарађује са другим јавним организацијама и установама, органима управе, удружењима грађана, вјерским заједницама, хуманитарним организацијама, те другим домаћим и страним физичким и правним лицима који учествују у обављају дјелатност социјалне заштите.

Члан 104.

(1) Статутом Центра се дефинише дјелатност, органи управљања, њихове надлежности и начини одлучивања, организација, стручна радна тијела, те друга питања важна за његову организацију и рад.

(2) Статут Центра доноси управни одбор, на који сагласност даје оснивач.

Члан 105.

(1) Центар може да оснује стручно вијеће.

(2) Стручно вијеће чине сви стручни радници Центра.

(3) Стручно вијеће расправља и даје мишљење и приједлоге о стручним питањима која се односе на дјелатност у склопу надлежности утврђених овим законом и другим прописима, као и актима саме службе, организацији Центра, најсложенијим стручним питањима везаним за спровођење закона и других активности у појединим случајевима и ситуацијама, потреби додатног усавршавања и другим питањима уређеним статутом Центра.

Члан 106.

(1) У Центру приправност је посебан облик прада ван радног времена код којег запослени мора бити стално доступан да би извршио неодложну интервенцију.

(2) План приправности рада доноси директор Центра.

(3) Права запослених за вријеме приправности остварују се у складу са Законом о раду, Колективним уговором и Уговором о раду.

3. Установе социјалне заштите за смјештај

Члан 107.

(1) Установе социјалне заштите за збрињавање корисника оснивају се ради реализације права на збрињавање.

(2) Установе социјалне заштите за смјештај корисника су:

а) Дом за дјецу и омладину без родитељског старања,

б) Дом за дјецу и омладину са сметњама у развоју,

в) Дом за лица са инвалидитетом,

г) Дом за стара лица,

3.1. Дом за дјецу и омладину без родитељског старања

Члан 108.

(1) Дом за дјецу и омладину без родитељског старања обезбјеђује збрињавање дјеце без родитељског старања и дјеце чији је развој ометен породичним приликама до обезбјеђивања услова за повратак у властиту породицу или збрињавања у усвојилачкој или хранитељској породици, односно до оспособљавања за самосталан живот.

(2) У оквиру збрињавања дјеце и омладине из става 1. овог члана обезбјеђује се становање, исхрана, одјевање, нега, васпитање, помоћ у образовању и оспособљавању за рад, старање о здрављу и другим потребама дјеце и омладине.

(3) Дом за дјецу и омладину без родитељског старања може у оквиру своје дјелатности формирати посебно одјељење за привремено збрињавање дјеце са друштвено неприхватљивим понашањима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

(4) Дом за дјецу и омладину без родитељског старања може у оквиру своје дјелатности формирати прихватилиште за труднице и мајке са дјецом до једне године живота дјетета којима је, услед материјалне необезбијеђености, неријешеног стамбеног питања, поремећених породичних односа и сличних ситуација, потребно привремено збрињавање,

(5) Рад одјељења из става 3. и прихватилишта из става 4. овога члана организује се у одвојеном простору установе.

3.2. Дом за дјецу и омладину са сметњама у развоју

Члан 109.

(1) Дом за дјецу и омладину са сметњама у развоју обезбјеђује дјецу и омладини која имају сметње у физичком, менталном или чулном развоју смјештај, исхрану, одјевање, здравствену заштиту, васпитање и образовање, рекреативне, културно-забавне активности, радно-окупациону терапију, а у складу са њиховим способностима и степеном инвалидности, помоћ у образовању и оспособљавању.

(2) Актом о оснивању дома за дјецу и омладину са сметњама у развоју дефинише се врста инвалидитета дјеце и омладине која ће се збрињавати у установи.

(3) Установа из става 1. овог члана може организовати дневни боравак за дјецу и омладину са сметњама у развоју.

3.3. Дом за лица са инвалидитетом

Члан 110.

(1) Дом за лица са инвалидитетом обезбјеђује лицима: потпуно збрињавање (становање, исхрана, одјевање, нега, здравствена заштита, културно-забавне активности, облачење) у складу са њиховим потребама и психофизичким способностима, одговарајуће облике васпитања, оспособљавања и радне активности, радно-терапијско ангажовање под посебним условима у складу са њиховом оспособљеношћу за рад.

(2) Дом за лица са инвалидитетом ради на ублажавању или отклањању последица у њиховом развоју у складу са њиховим психичким, физичким и чулним способностима.

(3) Установа из става 1. овог члана може организовати дневни боравак лица са сметњама у развоју.

(4) Уколико установа истовремено збрињава дјецу и пунољетна лица, неопходно је формирати издвојено одјељење за дјецу које је просторно и физички одвојено од осталог дијела установе.

(5) Актом о оснивању дома за лица са инвалидитетом дефинише се врста инвалидитета лица која ће се збрињавати у установи.

3.4. Дом за стара лица

Члан 111.

(1) Дом за стара лица својим корисницима обезбјеђује становање, исхрану, његу, одијевање, здравствену заштиту, културно-забавне, рекреативне, окупационе, и друге активности, услуге социјалног рада и друге услуге зависно од потреба, способности и интересовања корисника.

(2) Дом за стара лица може, у складу са овим законом, обављати послове пружања помоћи у кући и дневног боравка за стара лица на основу уговора који закључи са правним и физичким лицима.

(3) Дом за стара лица може, у складу са овим законом, обављати и послове савјетовалишта и припреме корисника и грађана за процес старења.

(4) Дом за стара лица може имати социјално-геријатријско одјељење гдје се пружају услуге старим лицима која су, због свога психо-физичког и здравственог стања, у потреби за интензивном бригом и његом.

(5) Дом за стара лица може формирати прихватилиште за стара лица која су стању акутне социјале потребе за привременим збрињавањем.

4. Установе социјалне заштите за дневно збрињавање и услуге

Члан 112.

(1) Установе социјалне заштите за дневно збрињавање и услуге се оснивају у складу са овим законом ради остваривања права на збрињавање и услуге изван властите породице које се реализују у току дана.

(2) Установе социјалне заштите за дневно збрињавање и услуге које се оснивају у складу са овим законом су:

- а) Центар за дневно збрињавање дјеце и омладине,
- б) Центар за дневно збрињавање одраслих лица,
- в) Центар за специјалистичке социјалне услуге.

4.1. Центар за дневно збрињавање дјеце и омладине

Члан 113.

(1) Центар за дневно збрињавање дјеце и омладине, збрињава дјецу и омладину са сметњама у физичком и психичком развоју, дјецу са поремећајима у понашању, дјецу са друштвено неприхватљивим понашањима и дјецу са другим проблемима у развоју и

обезбјеђује дневни боравак, исхрану, здравствени надзор, васпитно образовни рад, оспособљавање за рад и радне активности и културно забавне и рекреативне активности, према њиховим способностима, склоностима и испољеном интересу.

(2) Установа из става 1. овог члана може због радног оспособљавања, корисника укључити у производни рад према његовим способностима, под посебним условима и сталним надзором.

(3) Актом о оснивању центра за дневно збрињавање дјеце и омладине дефинише се врста услуга која ће се пружати.

4.2. Центар за дневно збрињавање одраслих лица,

Члан 114.

(1) Центар за дневно збрињавање одраслих лица обезбјеђује на најадекватнији начин задовољавање основних животних потреба одраслим лицима са инвалидитетом и старим лицима кроз дневно збрињавање.

(2) У установи из става 1. овог члана корисницима се обезбјеђује: дневни боравак, исхрана, здравствени надзор, радна и окупациона терапија, културно-забавне и рекреативне активности и друге активности према њиховим способностима и склоностима.

(3) Установа из става 1. овог члана може се основати као самостална или у оквиру других установа социјане заштите које пружају услуге одраслим и старим лицима.

(4) Актом о оснивању центар за дневно збрињавање одраслих лица дефинише се врста услуга која ће се пружати.

4.3. Центар за специјалистичке социјалне услуге

Члан 115.

(1) Центар за специјалистичке социјалне услуге обезбјеђује пружање различитих стручних социјалних услуга појединцима и групама као што су: процјена стања и дијагностике, индивидуални и групни третман, помоћ хранитељима, пружање услуга хранитељства, социјална рехабилитација, социјално укључивање, ресоцијализација, заштитно становање, СОС телефон, персонална асистенција и друге услуге које су установљене плановима развоја и одлукама о проширеним правима.

(2) Актом о оснивању установе из става 1. овог члана дефинише се врста и обим специјалистичких социјалних услуга које ће се пружати у установи.

5. Центар за помоћ и његу у кући

Члан 116.

(1) Центар за помоћ и његу у кући обезбјеђује старим, изнемоглим, лицима са инвалидитетом и другим одраслим лицима обављање неопходних кућних послова и његу у њиховом домаћинству.

(2) Центар за помоћ и његу у кући могу основати установе социјалне заштите, удружења грађана, вјерске организације или физичка лица као самосталну дјелатност у складу са законом.

6. Геронтолошки центар

Члан 117.

(1) Геронтолошки центар је установа развојног карактера која пружа интердисциплинарне услуге старијим лицима у јединици локалне самоуправе гдје они живе.

(2) Поред дјелатности утврђене у чл. 111. овог закона, геронтолошки центар се бави праћењем, проучавањем, вредновањем и извјештавањем о социјалним и здравствених потреба, а у складу са тим и развојем и обезбјеђењем услуга које су директно усмјерене на унапређење квалитета институционалног и ванинституционалног збрињавања старијих лица, координацијом дјелатности актера у систему социјалне заштите старијих лица, сарадњом са другим секторима и оспособљавањем и образовањем оних који проводе заштиту старих лица.

(3) Геронтолошки центар проводи програме примарне, секундарне и терцијарне превенције за стара лица, као и за лица млађа од 65 година у припреми за старост.

(4) Геронтолошки центар може пружати и услуге становања уз подршку.

7. Центар за социјалну рехабилитацију лица са инвалидитетом

Члан 118.

(1) Центар за социјалну рехабилитацију лица са инвалидитетом је установа која лицима са инвалидитетом пружа услуге социјалне хабилитације, рехабилитације и оспособљавања за самосталан живот у непосредној околини гдје живе.

(2) Центар за социјалну рехабилитацију лица са инвалидитетом обезбјеђује корисницима услуге као што су: обука за кориштење ортопедских помагала, обука за кориштење брајевог писма и гестовног језика, полагање разних курсева примјерених способностима са којима располажу, примјена радно-окупационе терапије, културне и спортске активности, информисање и други садржаји који су директно усмјерени према унапређењу социјалног статуса и социјално укључивање.

(3) Центар за социјалну рехабилитацију лица са инвалидитетом у своме раду непосредно сарађује са другим институцијама и установама, а посебно са удружењима грађана која окупљају лица са инвалидитетом.

(4) Актом о оснивању установе из става 1. овог члана дефинише се циљна популација лица са инвалидитетом којима ће се обезбјеђивати услуге у установи.

8. Центар за васпитање дјецe и омладине

члан 119.

(1) Центар за васпитање дјецe и омладине обезбјеђује збрињавање, васпитање и образовање, професионално оспособљавање и здравствену заштиту дјецe и омладине са

поремећајима у понашању и предузима одговарајуће мјере ради спрјечавања вршења престапа, прекршаја и кривичних дјела.

(2) Центар, из става 1. овога члана, може организовати и дневно збрињавање и прихватилиште за дјецу која се усљед разних околности нађу ван мјеста пребивалишта.

9. Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју

Члан 120.

(1) Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју обезбјеђује дјечи и омладини која имају сметње у физичком, менталном или чулном развоју смјештај, исхрану, одјевање, здравствену заштиту, васпитање и образовање, рекреативне, културно-забавне активности, радно-окупациону терапију, а у складу са њиховим способностима и степеном инвалидности, помоћ у образовању и оспособљавању.

(2) Актом о оснивању Центра за дјецу и омладину са сметњама у развоју дефинише се врста инвалидитета дјеце и омладине која ће се збрињавати у установи.

(3) Установа из става 1. овог члана може, поред збрињавања, организовати дневни боравак за дјецу и омладину са сметњама у развоју.

10. Прихватилиште

Члан 121.

(1) Прихватилиште је установа у којој се на краћи период збрињавају напуштена дјеца, дјеца са поремећајима у понашању, одрасла лица друштвено-негативног понашања, труднице и мајке са дјецом до годину дана живота дјетета којима је, усљед материјалне необезбијеђености, неријешеног стамбеног питања, поремећених породичних односа и сличних ситуација, потребно привремено збрињавање и друга лица која су у потреби за акутном социјалном заштитом.

(2) У прихватилишту се проводи привремено збрињавање лица у потреби за хитном социјалном заштитом.

(3) У прихватилишту се проводи дијагностичко-опсервациони третман као и пружање неопходних мјера заштите.

(4) У прихватилишту се примјењују здравствено-хигијенске, васпитно-образовне и психосоцијалне мјере и задовољавање егистенцијалних и других потреба.

(5) Боравак у прихватилишту може да траје до три мјесеца за које вријеме је потребно утврдити одговарајући облик збрињавања.

(6) Прихватилиште из става 1. овог члана може се организовати у оквиру одговарајућих установа социјалне заштите које збрињавају кориснике под условом да је простор за његово функционисање физички одвојен од осталог дијела установе.

11. Савјетовалиште

Члан 122.

(1) Савјетовалиште је установа у којој се професионалним стручним методама пружа помоћ појединцима и породицама у рјешавању свакодневних животних проблема

и тешкоћа, а у циљу јаснијег увида у саме проблеме и проналажења квалитетних основа за њихово самостално рјешавање.

(2) Савјетовалиште могу основати установе социјалне заштите, удружења грађана или физичка лица као самосталну дјелатност у складу са законом.

VII САМОСТАЛНО ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ КАО ПРОФЕСИОНАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 123.

Самостално обављање послова социјалне заштите као професионалне дјелатности обухвата послове савјетовалишта, специјалистичких социјалних услуга и послове пружања помоћи и њега корисника.

Члан 124.

(1) Послове из члана 123. овог закона може обављати лице ако:

- а) има одговарајућу стручну спрему,
- б) има пословну способност,
- в) има здравствену способност за обављање дјелатности,
- г) није у радом односу,
- д) располаже одговарајућим простором и опремом.

(2) Послове из члана 123 овог закона не може обављати лице против кога се води кривични поступак, или је правоснажно осуђено за кривично дјело прописано Кривичним законом ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, и 73/10).

Члан 125.

(1) Захтјев за обављање послова социјалне заштите из члана 123. овог закона подноси се Министарству.

(2) Рјешење о одобрењу за рад доноси Министар, након што утврди да су испуњени услови за рад прописани овим законом, подзаконским актима и другим прописима у погледу простора, опреме и кадрова.

(3) У случају проширења дјелокруга рада примјењује се поступак из ст. 1. и 2. овог члана.

(4) Министарство води евиденцију лица које самостално обављају професионалну дјелатност у социјалној заштити којима је одобрило рад.

(5) Упутство о садржају и начину вођења евиденције прописује Министар.

Члан 126.

Лице које самостално обавља дјелатност из члана 123. овог закона дужно је да у року од 30 дана од почетка свога рада обавјести центар на чијем подручју обавља дјелатност о начину и дјелокругу свога рада.

Члан 127.

Лице која самостално обавља дјелатност у социјалној заштити дужно је:

- а) у обављању послова из социјалне заштите примјењивати методе стручног рада,

- б) поштовати личност корисника, његово достојанство и неповредивост личног и породичног живота и чувати професионалну тајну,
- в) пружити услуге кориснику према рјешењу центра , а у складу са уговором, водити евиденцију о пруженим услугама,
- г) давати податке о свом раду на захтјев Министарства ,
- д) сарађивати са јавним и другим службама које се баве социјалном заштитом.

Члан 128.

Одобрење за самостално обављање послова из члана 125. став 2. овог закона као професионалне дјелатности престаје:

- а) одјавом,
- б) по сили закона,
- в) рјешењем Министра.

Члан 129.

Одобрење за самостално обављање социјалне заштите по сили закона престаје ако лице која има одобрење за рад:

- а) умре,
- б) изгуби потпуно или дјелимично пословну способност,
- в) заснује радни однос,
- г) буде правоснажном судском пресудом осуђено за кривично дјело које је представљало препреку и за добијање одобрења за рад, као и кривично дјело учињено у тој дјелатности и у вези са том дјелатношћу,
- д) изгуби општу или посебну здравствену способност за обављање послова,
- ђ) више од три мјесеца не измирује законске обавезе (доприносе и порезе прописане законом).

Члан 130.

(1) Министар доноси рјешење о престанку одобрења за самостално обављање социјалне заштите као професионалне дјелатности, ако се недостаци у обављању послова утврђени инспекцијским или стручним надзором не отклоне у одређеном року.

(2) Рјешење о престанку одобрења за обављање послова социјалне заштите Министар може донијети и у случају:

- а) ако лице којем је издано рјешење за обављање послова не обавља послове лично или ако користи рад других лица супротно одобрењу,
- б) ако лице коме је издано рјешење престане са радом без сагласности Министарства,
- в) ако лице и након упозорења органа које обавља инспекцијски надзор не поступи по упутама.

Члан 131.

(1) Лице које самостално обавља социјалну заштиту као професионалну дјелатност може привремено престати са радом због болести или другог оправданог разлога.

(2) О привременом престанку рада дужан је обавјестити Министарство и Центар на чијем се подручју обављају та дјелатност.

VIII ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 132.

(1) Социјална заштита утврђена овим законом се финансира из јавних прихода који се обезбјеђују у буџету Републике и јединица локалне самоуправе.

(2) Поједине социјалне услуге у мјешовитом систему социјалне заштите могу се финансирати донаторским средствима, средствима правних и физичких лица и прилозима грађана.

(3) Корисници учествују са властитим средствима у финансирању појединих права сагласно условима и критеријумима прописаним овим законом.

Члан 133.

У буџету Републике обезбјеђују се средства за:

а) финансирање права на подршку за оспособљавање и образовање дјеце и омладине са сметњама у развоју,

б) суфинансирање трошкова смјештаја корисника, смјештених од стране центара за социјални рад, у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада,

в) финансирање изградње, адаптације, санације, опремања и дијела трошкова гријања и одржавања установа социјалне заштите чији је оснивач Влада,

г) финансирање дјелатности Завода за социјалну заштиту,

д) финансирање одржавања републичког информационог система социјалне заштите,

ђ) суфинансирање трошкова збрињавања жртава породичног насиља.

е) финансирање развојних програма којима се унапређује систем и дјелатност социјалне заштите и средства за интервентну помоћ у случајевима изузетног угрожавања животних услова и животног стандарда великог броја грађана.

Члан 134

У буџету јединице локалне самоуправе обезбјеђују се средства за финансирање права на новчану помоћ, права на додатак за помоћ и његу другог лица, права на смјештај у установама, права на збрињавање у хранитељским породицама, права на дневно збрињавање, права на његу и помоћ у кући, права на једнократну новчану помоћ, проширена права у социјалној заштити, рад центара за социјални рад и других установа социјалне заштите чији су оснивачи јединице локалне самоуправе и средства за подстицајне и развојне програме којима је циљ унапређење социјалне заштите становништва.

Члан 135.

Исплату новчаних средстава корисницима права по овом закону врши Република и јединица локалне самоуправе у складу са законом и другим прописима.

Члан 136.

(1) Установе социјалне заштите стичу средства за рад извршењем програма социјалне, здравствене и васпитно-образовне дјелатности, радног оспособљавања, према обиму и квалитету услуга и утврђеним појединачним цијенама и програмом у цјелини.

(2) Установе социјалне заштите могу стицати средства из других извора.

Члан 137.

(1) Министар правилником прописује критерије и начин утврђивања цијена услуга у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада.

(2) Министар рјешењем утврђује заштићене цијене услуга на годишњем нивоу, у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада, за збрињавања корисника система социјалне заштите Републике.

(3) Министар рјешењем утврђује висину субвенционирања дијела трошкова збрињавања из члана 133. став 1. т. б) закона, на годишњем нивоу.

(4) Надлежни орган јединице локалне самоуправе прописује критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуга и утврђује цијене услуга у социјалним установама чији је оснивач јединица локалне самоуправе.

IX НАДЗОР

Члан 138.

У области социјалне заштите врши се управни, инспекцијски и стручни надзор.

Члан 139.

(1) Управни надзор може бити редован и ванредан и обавља се по службеној дужности, на захтјев корисника права, а изузетно на захтјев оснивача установе социјалне заштите.

(2) Управни надзор врши се у складу са Законом о систему јавних служби и Законом о управној инспекцији („Службени гасник Републике Српске“, број:1/09).

Члан 140.

(1) Инспекцијски надзор

(2) над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши здравствена инспекција путем инспектора за социјалну заштиту.

(2) Надзор над условима у погледу санитарно хигијенског стања у објектима у којима се обавља дјелатност социјалне заштите, обављају и здравствени инспектори за санитарну заштиту.

Члан 141.

(1) Поред права и дужности прописаних Законом о инспекцијама у Републици Српско („Службени гласник Републике Српске“, број:113/05 и 1/08), инспектор за социјалну заштиту је овлашћен и дужан да:

а) забрани обављање дјелатности социјалне заштите без рјешења о испуњавању услова у погледу кадра, простора и опреме и нареди да се објекат у којем се обавља дјелатност, у остављеном року ослободи опреме, ствари и корисника услуга,

б) забрани обављање дјелатности која није наведена у рјешењу Министарства,

в) забрани рад установе социјалне заштите која није регистрована у суду, а која је по овом закону обавезна да се региструје,

- д) забрани рад установе која у остављеном року не отклони недостатке наложене рјешењем инспектора,
- е) забрани отпуштање корисника прије него предузме све мјере утврђене уговором о збрињавању корисника,
- ж) забрани промјену дјелатности установе без сагласности оснивача,
- з) забрани пријем других категорија корисника односно пружање услуга, супротно рјешењу Министарства,
- и) забрани друге радње супротне овом закону и прописима донешеним на основу овог закона,
- ј) нареди усклађивање дјелатности са овим законом, прописима донешеним на основу овог закона и рјешењем министарства,
- н) нареди заштиту података о корисницима и чување професионалне тајне,
- њ) нареди да се обезбиједи минимум процеса рада за вријеме штрајка у установи нареди привремени престанак рада
- с) нареди спровођење других мјера и радњи прописаних овим законом и прописима донешеним на основу овог закона
- т) нареди да се у одређеном року отклоне недостаци и неправилности утврђени инспекцијским прегледом.

Члан 142.

(1) Министарство надлежно за социјалну заштиту врши надзор над провођењем стручног рада установа социјалне заштите без обзира у чијем власништву је установа основана.

(2) Стручни надзор обухвата преглед стања у погледу организације рада, рада стручних радника, сарадника, кориштења стручних метода рада, поштивања прописаних процедура, квалитета и обима обављених услуга.

(3) Установа социјалне заштите мора омогућити провођење надзора.

(4) Стручни надзор обавља комисија коју именује Министар.

(5) По обављеном стручном надзору, комисија саставља записник о извршеном надзору, утврђеном стању и одређује рокове за отклањање евентуалних недостатака.

(6) Комисија доставља записник Министру.

(7) Министар на приједлог комисије из става 5 овога члана, рјешењем налаже отклањање недостатака који су утврђени записником комисије и предузима друге мјере у складу са законом и другим прописима.

(8) Министар правилником прописује ближе услове и начине вршења стручног надзора.

X НАКНАДА МАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ

Члан 143.

Корисник исплаћеног новчаног права из овог закона дужан је да надокнади обичну штету у складу са Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ " бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и

74/04), ако је на основу неистинитих и нетачних података остварио примања на која није имао право, а за које је знао или је требао знати да су неистинити, односно нетачни.

Члан 144.

(1) Право на поврат новчаних износа исплаћених по основу кориштења права из овог закона од корисника права, као и лица која су по закону дужна да учествују у издржавању корисника, има надлежан орган Републике, јединице локалне самоуправе и установа социјалне заштите на чији терет је вршена исплата права.

(2) У случају отуђења имовине корисника права по овом закону, право на поврат исплаћених износа новчаних и других давања има орган из става 1. овог члана који је обезбјеђивао средства за кориштење права.

(3) Право на поврат исплаћених износа из оставинске масе корисника у случају смрти корисника, по овом закону има надлежни орган из става 1. овог члана које је обезбјеђивало средства за кориштење права.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 144.

(1) Новчаном казном у износу од 3.000 до 50.000,00 КМ казниће се за прекршај установа социјалне заштите ако :

а) не обезбједи равноправност у приступу и кориштењу права садржаних у овом закону- дискриминације (члана 3. став 2.)

б) не води или неуредно води прописану евиденцију и документацију о корисницима, као и о стручном раду (члан 78.),

в) отпочне са радом и обавља дјелатност, а не испуњава прописане услове (члан 82.),

г) не изврши смјештај корисника којег упуту центар за социјални рад или општински орган надлежан за послове социјалне заштите, а има слободне капацитете (члан 84. став 1.),

д) отпустити корисника супротно закљученом уговору са надлежним центром за социјални рад или општинским органом надлежним за послове социјалне заштите (члан 84. став 3 и 4.),

ђ) у одређеном року не предузме мјере за отклањање недостатака утврђених управним, инспекцијским и стручним надзором (члан 139., 140., и 142.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице установе казном у износу од 1.000 до 5.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става 1. тачка в) овог члана казниће се лице новчаном казном у износу од 3.000,00 до 5.000,00 КМ.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 145.

(1) Установе социјалне заштите ће ускладити своју организацију и опште акте са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

(2) Јединице локалне самоуправе у којима није основан Центар основаће Центар или одјељење заједничког Центра у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(3) До оснивања Центра послове из овог закона ће обављати надлежне службе за социјалну заштиту јединица локалне самоуправе.

(4) Центар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона извршити ревизију постојећих права и ускладити их према овом закону.

Члан 146.

У року од годину дана од дана ступања на снагу овога закона Влада ће донијети акте из члана 80. став 4, и члана 99. став 1. овог закона.

Члан 147.

(1) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети:

а) правилник о саставу првостепене и другостепене стручне комисије о процјени потреба и усмјеравања дјецe и омладине са сметњама у развоју (члан 36. став 2. и 3.),

б) правилник о ближим условима, начин и поступак добијања статуса хранитељске породице, врсте и облик збрињавања у хранитељској породици, начин провођења надзора над радом хранитеља, критеријуме за обрачун накнада за издржавање, рад хранитеља и престанак хранитељства (члан 46. став 2.),

в) правилник о врсти услуга, ближим условима, учешће корисника и његовог сродника, обавезних на издржавање у трошковима остваривања права на помоћ и његу у кући (члан 50.),

г) правилник о начину контроле над вршењем услуга дневног збрињавања, учешће у трошковима дневног збрињавања корисника и његових сродника обавезних за издржавање (члан 53.),

д) упуство за остваривање права на савјетовање (члан 55. став 3.),

ђ) правилник о саставу првостепене и другостепене стручне комисије за утврђивање способности лица у поступку остаривања права из социјалне заштите, услове за њено формирање, начин рада, и критеријуме за утврђивање функционалног стања корисника (члан 58.),

е) правилник о критеријуме и мјерила за утврђивање износа за учешће родитеља, односно сродника у трошковима збрињавања у установу социјалне заштите и хранитељску породицу и за одређивање износа средстава за личне потребе (члан 63. став 3.),

ж) образац за подношење захтјев за остваривање права из овог закона (члан 67. став 3.),

з) упутство о садржају и начину вођења евиденције и документације корисника, права, мјера и услуга социјалне заштите (члан 78. став 5.),

и) правилник о ближим условима за оснивање и обављање дјелатности установе социјалне заштите, као и број и структуру потребних стручних и других радника (члан 82. став 2),

ј) правилник о садржају и начину вођења Регистра социјалних установа (члан 83. став 2)

к) правилник о условима и начин обављања приправничког стажа и програм полагања стручног испита за рад у области социјалне заштите (члан 93.),

л) правилник о условима и начину обављања супервизије у установама социјалне заштите (члан 96. став 3.),

љ) упутство о утврђивању послова и задатка који се морају обављати за вријеме трајања штрајка, као и начин и услове за обављање тих послова и задатака (члан 98. став 2.),

м) упутство о начину вођења евиденције за лица која самостално обављају послове социјалне заштите (члан 125. став 5.)

н) правилник о критеријумима и начину утврђивања цијене услуга у установама социјалне заштите чији је оснивач Република (члан 137. став 1.),

њ) правилник о ближим условима и начину вршења стручног надзора (члан 142. став 8.).

(2) Надлежни орган јединица локалне самоуправе ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона прописати критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуга и утврдити цијене услуга у установама социјалне заштите чији је оснивач град, односно општина (члан 137. став 4.).

Члан 148.

До доношења подзаконских аката из чл. 146. и 147. овог закона примјењиваће се важећи подзаконски акти, уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 149.

(1) Корисници који остварују право на додатак за помоћ и његу другог лица, ступањем на снагу овог закона, оствриваће наведено право у складу са чланом 34. став 1. тачка б) закона до извршеног усклађивања.

(2) Корисници права из става 1. овог члана могу поднијети захтјев, надлежном центру, за усклађивање висине додатка за помоћ и његу другог лица са чланом 32. став 1. тачка а) овог закона.

(3) Центар за социјални рад је дужан ускладити висину права из члана 32. са чланом 34. закона за све кориснике у року од 1. године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 150.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Српске", бр. 5/93, 15/96, 110/03 и 33/08).

Члан 151.

Овај закон објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступа на снагу 1. јануара 2012. године.

Број:
Датум,

Предсједник
Народне Скупштине
Мр Игор Радојчић, с.р.